

Een samenzwering van de Joden tegen Paulus

door: Peter Cuijpers

Handelingen 23:12-35

Een complot

De nachtelijke verschijning van de Heer moet Paulus bemoedigd hebben. Jeruzalem was niet het eindpunt, Rome stond op de agenda (vs. 11). De Joden dachten daar echter heel anders over. Bij het aanbreken van de dag hadden een aantal Joden een complot gemaakt om Paulus van het leven te beroven. Deze groep van meer dan veertig mannen was zo fanatiek, dat zij zichzelf hadden vervloekt om niets te nuttigen voordat zij Paulus gedood hadden (vs. 12-13). Zij stapten naar de overpriesters en de oudsten om hun plan bekend te maken. De samenzweerdere zagen geen kans om Paulus te doden zolang hij in de burcht was. Daarom moest de Raad zijn medewerking verlenen. Hun taak was het de overste ervan te overtuigen dat Paulus opnieuw door hen verhoord zou moeten worden om tot een beslissing te komen. Vanuit een hinderlaag zouden zij dan klaar staan om Paulus onderweg te doden (vs. 14-15). De Raad kon dan niets verweten worden.

Paulus' zuster had echter een zoon, die van deze hinderlaag had gehoord. Hij haastte zich naar Paulus en berichtte hem wat de Joden van plan waren. Daarop riep Paulus één van de hoofdlieden bij zich en zei dat zijn neef naar de overste gebracht moest worden, omdat deze hem iets te berichten had (vs. 16-17). De jongeman werd vervolgens naar Claudius gebracht, die hem geruststellend terzijde nam. Nadat de jongen hem had verteld wat de Joden van plan waren, liet de overste hem gaan. Hun gesprek moest echter strikt geheim blijven. Hij mocht aan niemand vertellen wat zij met elkaar besproken hadden (vs. 18-22).

Claudius ging meteen tot actie over. Hij riep twee van de hoofdlieden bij zich en beval dat zij tweehonderd soldaten, zeventig ruiters en tweehonderd lansdragers gereed moesten maken. Paulus moest veilig naar stadhouder Felix in Caesarea worden gebracht (vs. 23-24). Een begeleidende brief van Claudius Lysias, gericht aan Felix, moest duidelijk maken wie Paulus was en wat hem in Jeruzalem overkomen was. Belangrijk was de vermelding dat Paulus een Romein was, die in de ogen van Claudius onschuldig was. De aanklacht van de Joden tegen Paulus betrof volgens hem twistvragen over hun wet, waarop geen dood of gevangenschap stond (vs. 25-30). Zoals bevolen, haalden de soldaten Paulus op en brachten hem 's

nachts naar Antipatris, een stad ongeveer 60 km ten noordwesten van Jeruzalem.

Nu men op grote afstand van Jeruzalem was, werd de sterke bewaking niet meer noodzakelijk geacht. Alleen de ruiters vergezelden hem verder naar Caesarea, een tocht van nog ongeveer 40 km (vs. 31-32). Daar aangekomen, overhandigde men de brief aan de stadhouder, en leverden Paulus over. Nadat Felix de brief had gelezen, beperkte hij zijn verhoor tot de vraag uit welke provincie Paulus afkomstig was. Daarover werd in de brief immers niet gesproken. Misschien wilde hij weten of de beklagde onder zijn rechtsmacht viel. Toen hij hoorde dat Paulus uit de keizerlijke provincie Cicilië was, zei hij: *“Ik zal u verhoren wanneer ook uw beschuldigers zijn aangekomen”* (vs. 33-35). Daar het Sanhedrin geen vonnis had geveld, en Claudius voor Paulus' onschuld pleitte, moest de zaak opnieuw onderzocht worden. De Romeinse wet schreef voor dat ook de aangeklaagden, die met een 'elogium' (proces-verbaal) tot een hogere magistraat gezonden werden, geheel opnieuw verhoord moesten worden. In afwachting van de aanklagers werd Paulus in het pretorium, het paleis van Herodes in bewaring gehouden.

Om over na te denken

“Wij hebben onszelf met een vloek vervloekt om niets te nuttigen voordat wij Paulus hebben gedood” (vs. 14).

Deze Joodse samenzweerdere was er alles aan gelegen om Paulus van het leven te beroven. Zij gingen hierin zover, dat zij zichzelf vervloekt hadden. Zichzelf vervloeken wil zeggen dat ze de zwaarste straffen van God over zich afriepen. Het waren Joodse fanatici, die uit zogenaamd godsdienstig motieven handelden. IJveraars voor de wet, die meenden de eer van de wet door persoonlijk ingrijpen te moeten handhaven. Door Paulus te doden meenden zij een goede daad te verrichten. Met hetzelfde fanatisme had men eerder de Heer Jezus laten kruisigen.

Er is niets zo bedroevend als mensen die denken God een dienst te bewijzen, door anderen van het leven te beroven. Paulus verdiende volgens hen de dood, omdat hij in hun ogen afvallig was geworden. Dit soort religieus fanatisme is in het Westen veelal een

gepasseerd station. Vrijheid van geloof en meningsuiting staan bij ons hoog aangeschreven. Voor zijn bekering was Paulus ook zo'n 'ijveraar' geweest. Onder zijn supervisie werd immers Stefanus gestenigd (Hand. 7:54-60; 8:1). Maar God kan blinde fanatici veranderen (vgl. Hand. 9:1-19). De angst dat dit soort fanatisme in het Westen voet aan de grond krijgt, is groot. We hebben allen met eigen ogen kunnen zien waartoe religieuze fanatici in staat zijn. Jihadstrijders deinzen er soms niet voor terug om gekaapte vliegtuigen, met daarin onschuldige mensen, als projectiel te gebruiken om dood en verderf te zaaien onder de 'afvalligen' en 'ongelovigen'. De opdracht

van de overheid is mensen tegen dit soort religieus geweld te beschermen, zoals Claudius deed in het geval van Paulus. En wat is onze opdracht? Voor hen te *bidden* (vgl. Matt. 5:44-48). Dat het de wens van ons hart mag zijn, dat zij behouden worden.

Mensen die Gods gerechtigheid niet kennen en hun eigen gerechtigheid trachten op te richten, kunnen in fanatisme vervallen. En het maakt daarbij eigenlijk niet uit of je een Jood, moslim of wat dan ook bent. Maar Christus is het einde van de wet tot gerechtigheid *voor ieder die gelooft* (Rom. 10:1-4). Laten we daarom minder mopperen, en meer evangeliseren.

Oude Sporen 2009

